

Guidelines 2022¹ for kommerciel sælturisme i Danmark

Hvordan bør operatører nærme sig sæler?

Hvilepladser på land er vigtige for sælers trivsel, da det er her, de hviler, fælder, yngler og tager sig af deres unger. For at sikre ro på **hvilepladserne** bør operatører derfor sikre at:

- **Turistbåde slukker sonaren** og sænker farten til max 5 knob, når båden er inden for 400 meter af en hvileplads eller sæler i vandet².
- **Du og dine gæster bevæger sig langs gruppen** af sæler og ikke direkte imod dem.
- **Du og dine gæster bør undgå høje og pludselige lyde** omkring dyrene.
- **Brug køretøjer og både, der støjer så lidt som muligt** og undgå hurtige ændringer i retning og hastighed. Som eksempel bør det så vidt muligt undgås at tænde og slukke motorer, eller at skifte gear, da det skaber pludselige lyde.
- **Sælerne må ikke fodres eller røres**, da det kan medføre aggressiv adfærd hos sælerne. Sæler kan desuden bære sygdomme, som kan smitte mennesker og kæledyr.
- **Undlade at medbringe kæledyr til sælernes hvilepladser.** Særligt bør hunde undgås, da sælerne kan opleve dem som potentielle rovdyr.

For sæler, der opholder sig **i vandet** (fx tæt ved hvilepladser), gælder det ligeledes at:

- **Man bør ikke aktivt følge efter svømmende sæler** eller opsøge sæler for at svømme med dem, da det kan medføre aggressiv adfærd hos sælerne. Der er eksempler på, at sæler har angrebet mennesker i Danmark.

¹ Guidelines opdateres løbende i takt med den nyeste viden inden for turistaktiviteter på området.

² Vær opmærksom på lokale regler for færdsel. Se Miljøstyrelsen hjemmeside omhandlende [fredninger](#) og reservater samt [Det Trilaterale Vadehavssamarbejde](#).

Hvilken afstand bør man have til sæler?

Sælernes behov for ro og hvile varierer over året. I perioder med unger eller fældning stiger behovet for ro og hvile, hvorfor forstyrrelser bør minimeres. Derfor bør man:

- **Som tommelfingerregel holde en afstand på 300 meter** til en gruppe af sæler på deres hvilepladser i perioder med unger (U) og fældning (F) (se tabel). Hvis man vil tættere på sælerne end 300 m, skal man løbende vurdere sælernes adfærd, for at identificere tegn på forstyrrelse.
- **Man har den rette afstand**, når sælerne udviser adfærd A og B, men man er for tæt, på hvis de udviser adfærd C og D (se figur). Dette gælder i alle henseende, også uden for yngle- og fældeperioden.
- **Aldrig gå i land på hvilepladsen**, hvis man kommer fra vandsiden.
- **Altid kun opsøge hvilepladserne i dagslys**, hvor det er muligt at observere sælernes adfærd.

Eksempler på adfærd, operatører skal holde øje med:

Figur 1: Social adfærd (A) og hvile (B) er eksempler på naturlig adfærd, hvor dyrene ikke er forstyrrede. Første tegn på, at man er for tæt på og har forstyrret dem, er, at de løfter hovedet oftere som tegn på årvågenhed (C) og her bør man øge distancen væsentligt ved at flytte sig langsomt bort fra området. Hvis flere dyr begynder at flygte fra stranden og ned i vandet (D), er man for tæt på!

For sæler, der opholder sig *i vandet* (fx tæt ved hvilepladser), gælder det ligeledes at:

- Hvis sæler eksempelvis laver høje plask, laver tydelige lyde (gør over eller under vandet) eller åbner munden (gaber), er det for at signalere, at I er uønskede. De kan også følge efter jer, for at holde øje med at I forsvinder. Dette bør *ikke* tolkes som et tegn på, at de ønsker at have kontakt.

Tabel. Måneder hvor sælerne har unger (U) og/eller fælder (F) og I derfor skal være ekstra opmærksomme på sælerne.

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
<i>Spættet sæl i hele Danmark</i>					U	U	U	F				
<i>Gråsæler i Østersøen</i>		U	U	F	F	F						
<i>Gråsæler i Vestdanmark</i>	U	U		F								

Formålet med guidelines

Formålet med guidelines for kommercielle sælturisme-operatører er, at sikre den langsigtede bevarelse af danske sælbestande og den kommercielle sælturisme i Danmark. Disse guidelines er ikke pålagt ved lov, men anbefales af Miljøstyrelsen for at bevare sælerne som en del af Danmarks biodiversitet og for at øge borgernes mulighed for at få positive oplevelser med sæler i naturen.

Kommercielle operatører har et særligt ansvar, da de jævnligt opsøger udvalgte områder, og dermed potentielt kan have en varig effekt på sælernes adfærd i disse områder, som tilmed ofte er beskyttede. Næsten alle større hvilepladser ligger i Natura 2000-områder med sæler på udpegningsgrundlaget.

Det betyder, at aktivitet i områderne skal være forenelig med opfyldelse af sælernes behov, herunder fred under hvile og yngelpleje. Retningslinjerne er udarbejdet for turisterhvervet i samarbejde med repræsentanter fra Fiskeri- og Søfartsmuseet Esbjerg, Aarhus Universitet, DTU Aqua, Dyrenes Beskyttelse, Naturstyrelsen, Nationalpark Vadehavet, Fjord & Bælt samt været i høring hos de kommercielle operatører.